

КВАНТИФИКАЦИЈА ПРОЦЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ

Израчунавање степена угрожености

Степен угрожености (Су) одређује се на основу израчунавања квантификатора процјене (Кп) који зависи од вриједности квантификације фактора угрожености (Уи) и вриједности квантификације фактора безбједности (Бј) одређених процјеном угрожености за мобилну експозитору посебно за сваку локацију гдје се врши непосредно пословање.

Степен угрожености (Су) зависи од вриједности квантификатора процјене (Кп) који се израчунава тако да се од вриједности параметра угрожености (Пу) одузме вриједност параметра безбједности (Пб).

Параметар угрожености (Пу) је збир вриједности свих фактора угрожености (Уи), а вриједност фактора угрожености (Уи) је резултат множења вриједности тежишних удјела (ТУи) с оцјеном одговарајућег фактора угрожености (Оуи).

Параметар безбједности (Пб) је збир вриједности свих фактора безбједности (Бј), а вриједност фактора безбједности (Бј) је резултат множења вриједности тежишних удјела (ТУбј) с оцјеном одговарајућег фактора безбједности (Обј).

Степен угрожености представља мјеру за ризик који по својим карактеристикама за корисника може бити задовољавајући (подношљив и прихватљив) или незадовољавајући (од повишеног до врло високог ризика).

Степен угрожености (Су) одређује се у пет разреда, који спадају у три подручја:

1) неприхватљиво (повишен, висок и врло висок ризик) – непожељно стање које захтијева неодложно предузимање мјера за повећање безбједности и смањење угрожености,

2) подношљиво (стање између прихватљивог и неприхватљивог које подразумијева примјену додатних мјера смањења угрожености и/или повећања безбједности),

3) прихватљиво (могућ догађај или штета, али је вјероватноћа догађаја мала, а штета надокнадива) – захтијева евентуално унапређење и осавремењивање постојећих мјера заштите.

Зависно о израчунатом квантификатору процјене (Кп), степен угрожености (Су) се одређује према табели:

Степен угрожености	Подручје квантификатора процјене (Кп)		Процијенени степен угрожености
	Једнако и веће од	До	
Врло висок ризик (1)	35	74	Врло висок ризик
Висок ризик (2)	5,1	34,9	Висок ризик
Повишен ризик (3)	-4,9	5	Повишен ризик
Подношљив ризик (4)	-34,9	-5	Подношљив ризик
Прихватљив ризик (5)	-72,0	-35	Прихватљив ризик

КВАНТИФИКАЦИЈА ПРОЦЕНЕ УГРОЖЕНОСТИ МОБИЛНЕ ЕКСПОЗИТУРЕ

1. ФАКТОРИ КОЈИ УТИЧУ НА УГРОЖЕНОСТ МОБИЛНЕ ЕКСПОЗИТУРЕ

У1 – Историја чињења кривичних дјела (гдје објект напада возило мобилне експозитуре): разбојништво и покушај разбојништва, разбојничка крађа, тешка крађа и покушај тешке крађе, вандализам, саботажа, тероризам

У2 – Макролокација гдје се врши непосредно пословање

У3 – Микролокација гдје се врши непосредно пословање

У4 – Величина мобилне експозитуре

У5 – Угрожене вриједности у мобилној експозитури

У6 – Организација простора

У7 – Број радних мјеста која послују готовим новцем

У8 – Доступност новца

У9 – Број и врста механичких препрека до новца

У10 – Просјечан дневни број странака

Фактори који утичу на повећање угрожености мобилне експозитуре обвезника Закона категоризовани су оцјенама од 0 до 5, а њихова важност у одређивању укупне угрожености дефинисана је коефицијентом тежине.

Коефицијенти тежине могу бити: 2,5, 2, 1,5, 1 и 0,5. Најважнији фактор 5 пута више утиче на укупан ризик од најмање битног фактора.

2. МЈЕРЕ КОЈЕ УТИЧУ НА СМАЊЕЊЕ УГРОЖЕНОСТИ МОБИЛНЕ ЕКСПОЗИТУРЕ

Б1 – Физичка заштита

Б2 – Брзина интервенције привредног друштва за обезбјеђење или полиције

Б3 – Механичка заштита

Б4 – Организацијске мјере

Б5 – Противпровални/противпрепадни систем

Б6 – Контрола приступа

Б7 – Видео-надзор

Б8 – Интеграција и централизација

Б9 – Динамичка процјена угрожености и осавремењивање мјера заштите

Б10 – Обука и провјера знања корисника система заштите

Мјере које утичу на смањење угрожености објекта обвезника Закона категоризоване су оцјенама од 0 до 5, а њихова важност у одређивању укупне угрожености дефинисана је коефицијентом тежине.

Коефицијенти тежине могу бити: 2,5, 2, 1,5, 1 и 0,5.

Најважнији фактор 5 пута више утиче на смањење угрожености од најмање битног фактора.

ТАБЕЛА ПРОРАЧУНА				ПРОЦЈЕНА УГРОЖЕНОСТИ				Број:			
Процјенитељ Адреса Поштански број / град		Објекат процјене: (назив објекта обезвјеника који послужује готовим новцем)						Датум процјене			
		Претходна процјена				Одговорно лице:				Редни број:	
Кп:				Датум:							

ФАКТОРИ УГРОЖЕНОСТИ					ФАКТОРИ БЕЗБЈЕДНОСТИ				
Ознака	Назив	Тежиш-ни удио (ТУуи)	Оцјена (ОУи)	Вријед-ност (Уи)	Ознака	Назив	Тежиш-ни удио (ТУбј)	Оцјена (ОБј)	Вријед-ност (Бј)
У1	историја извршених кри- вичних дјела у мобилној експозитури				Б1	физичка заштита			
У2	макролокација				Б2	брзина интервенције лица из обезбјеђења или поли- ције			
У3	микролокација				Б3	механичка заштита			
У4	величина мобилне експо- зитуре				Б4	организационе мјере			
У5	угрожена вриједност у мо- билној експозитури				Б5	противпровални/против- препадни систем			
У6	организација простора				Б6	контрола приступа			
У7	број радних мјеста са гото- вим новцем				Б7	видео-надзор			
У8	доступност новца				Б8	интеграција и централи- зација			
У9	број и врста механичких препрека до новца				Б9	динамичка процјена угро- жености и осавремењи- вање мјера заштите			
У10	просјечни дневни број странака				Б10	обука и провјера знања ко- рисника система заштите			
Параметар угрожавања (Пу):				Параметар безбједности (ПБ):					
			Квантификатор процјене (Кп)						

Степен угрожености	Подручје квантификатора процјене (Кп)		Процијењени степен угроже- ности	М. П. (упиши име и презиме)
	Једнако и веће од	До		
Врло висок ризик (1)	35	74	Врло висок ризик	
Висок ризик (2)	5,1	34,9	Висок ризик	
Повишен ризик (3)	4,9	5	Повишен ризик	
Подношљив ризик (4)	-34,9	-5	Подношљив ризик	
Прихватљив ризик (5)	-72	-35	Прихватљив ризик	_____
				потпис

Табеларни приказ образаца за квантификацију мобилне експозитуре

Фактор угрожености				Фактор безбједности			
Ознака	Назив	Оцјена	Тежишни удио	Ознака	Назив	Оцјена	Тежишни удио
У1	Историја чињења кривичних дјела		2,5	Б1	Физичка заштита		2,5
	Од пет КД или покушаја КД од почетка рада мобилне експозитуре	5			Два и више припадника обезбјеђења с оружјем, боље оспособљености, у мобилној експозитури	5	
	До четири КД или покушаја КД у три године	4			Један припадник обезбјеђења с оружјем, боље оспособљености, у мобилној експозитури	4	
	До три КД или покушаја КД у двије године	3			Два и више припадника обезбјеђења с оружјем, боље оспособљености	3	
	Два КД или покушаја КД у двије године	2			Два и више припадника обезбјеђења с оружјем	2	
	КД или покушај КД прије двије и више година	1			Један припадник обезбјеђења с оружјем	1	
	Без КД	0			Један припадник обезбјеђења без оружја или стални или повремени обиласци мобилне експозитуре	0,5	
				Без припадника обезбјеђења		0	

У2	Макролокација		2	Б2	Брзина интервенције привредног друштва за обезбјеђење или полиције		2
	Висок степен угрожености окол-ног простора	5			Интервентна лица на објекту	5	
	Виши степен угрожености окол-ног простора	4			Интервенција за мање од 5 мин.	4	
	Средњи степен угрожености окол-ног простора	3			Интервенција до 10 мин.	3	
	Нижи степен угрожености окол-ног простора	2			Интервенција за 11 до 15 мин.	2	
	Ниски степен угрожености окол-ног простора	1			Интервенција за 16 до 20 мин.	1	
	Минимална угроженост околног простора	0			Интервенција за 21 до 30 мин.	0,5	
					Интервенција за више од 30 мин.	0	
У3	Микролокација		2	Б3	Механичка заштита		2
	Стамбено-пословна зона изврсно саобраћајно повезана	5			Чување новца иза непробојних зидова	5	
	Стамбено-пословна зона добро саобраћајно повезана	4			Противпровална врата на улазу у објекат и простор за смјештај вриједности, решетке или противпровалне фолије на стаклима, металне касе	4	
	Стамбено-пословна зона примјерено саобраћајно повезана	3			Противпровална врата на улазу у простор за смјештај вриједности и металне касе	3	
	Стамбено-пословна зона лоше саобраћајно повезана	2			Противпровална врата на улазу у објекат и/или металне касе	2	
	Стамбено-пословна зона врло лоше саобраћајно повезана	1			Чување новца у металним касама	1	
	Пјешачка зона	0,5			Чување новца у канцеларијским ормарима или ладичарима	0,5	
У4	Величина мобилне експозитуре		1,5	Б4	Организацијске мјере		1,5
	до 20 м²	5			Примјена пет процедура	5	
	од 21 м² до 50 м²	4			Примјена четири од пет процедура	4	
	више од 50 м²	3			Примјена три од пет процедура	3	
					Примјена двије од пет процедура	2	
У5	Угрожене вриједности у објекту		1,5	Б5	Противпровални/противпрепадни систем		1,5
	500.001 КМ	5			Радна мјеста са тастерима/шинама, контрола приступа са шифрама присиле, шифре насилног отварања благајне или касе, просторни и магнетски јављачи, систем блокаде врата	5	
	од 150.001 КМ до 500.000 КМ	4			Радна мјеста са тастерима/шинама, контрола приступа са шифрама присиле, шифре насилног отварања благајне или касе, просторни и магнетски јављачи	4	
	од 50.001 КМ до 150.000 КМ	3			Радна мјеста са тастерима/шинама, контрола приступа са шифрама присиле, просторни и магнетни јављачи	3	
	од 5.001 КМ до 50.000 КМ	2			Радна мјеста са тастерима/шинама, просторни и магнетни јављачи	2	
	до 5.000 КМ	1			Само радна мјеста с новцем имају противпровални тастер или шину са дојавом	1	
	Безготовинско пословање	0			Само противпровални систем с јављачима с просторном заштитом и звучном дојавом без противпрепадног система	0,5	
					Без противпровалног и противпрепадног система	0	
У6	Организација простора		1,5	Б6	Контрола приступа		1,5
	Једна просторија	5			Надзиран и услован улаз у мобилну експозитуру	5	
	Два функционално одвојена простора	4			Више врата с контролом приступа до улаза уштићени простор с временском блокадом отварања касе или трезора	4	
	Три функционално одвојена простора	3			Више врата с контролом приступа до улаза уштићени простор	3	
	Четири и више функционално одвојених простора	2			Контрола приступа од двоја или више врата до улаза уштићени простор	2	
					Контрола приступа на улазу у објекат	1	
					Без контроле приступа	0	

У7	Број радних мјеста са готовим новцем		1,5	Б7	Видео-надзор		1,5
	Једно радно мјесто без безбједног складиштења новца	5			Одговарајући број камера, њихова резолуција и покривеност вањског и унутрашњег периметра; квалитетан снимач заштићен од отуђења	5	
	Два и више радних мјеста без безбједног складиштења новца	4			Одговарајући број камера, њихова резолуција и покривеност вањског и унутрашњег периметра; снимач није заштићен од отуђења	4	
	Једно до два радна мјеста са безбједним складиштењем новца	3			Одговарајући број камера и њихова резолуција; недовољна покривеност вањског и/или унутрашњег периметра	3	
	Три до пет радних мјеста са безбједним складиштењем новца	2			Одговарајући број камера, слабије резолуције од могућности идентификације	2	
	Више од пет радних мјеста са безбједним складиштењем новца у одвојеном простору	1			Неодговарајући број камера и/или лош квалитет снимка	1	
					Без видео-надзора	0	
У8	Доступност новца		1	Б8	Интеграција и централизација		1
	Каса или сеф у видном пољу странака, без препреке	5			Интеграција свих система заштите и пословно информатичких система уз дојаву	5	
	Каса или сеф у видном пољу, са препреком	4			Интеграција три и више система заштите с дојавом	4	
	Каса или сеф скривен, без препрека	3			Интеграција два система заштите с дојавом	3	
	Каса или сеф у скривеном простору, учвршћен	2			ТЦП/ИП дојава препада и провале	2	
	Каса или сеф у скривеној просторији, учвршћени с више препрека	1			Дојава препада или провале	1	
					Без интеграције система	0	
У9	Врста механичких препрека у пословању готовим новцем		1	Б9	Динамичка процјена угрожености и осавремењивање мјера заштите		1
	Ниски пултови с касама са отварањем путем нумеричких шифри отварања	5			Динамичка процјена угрожености по потреби или најмање сваких шест мјесеци	5	
	Високи пултови с касама са отварањем путем нумеричких шифри отварања	4			Процјена угрожености сваке године	4	
	Ниски пултови с касама с временским одлагањем отварања	3			Процјена угрожености сваке двије године	3	
	Високи пултови с касама с временским одлагањем отварања	2			Процјена угрожености након сваких пет година	2	
	Пословање новцем иза дјелимично непробојних зидова	1			Процјена угрожености након штетног догађаја	1	
Пословање новцем иза непробојних зидова	0	Процјена угрожености само код уградње система	0				
У10	Просјечни дневни број странака		0,5	Б10	Обука и провјера знања корисника система заштите		0,5
	Мање од 50 странака дневно	5			Обука и провјера знања сваких шест мјесеци или чешће	5	
	Од 51 до 100 странака дневно	4			Обука и провјера знања сваких годину дана	4	
	Од 101 до 300 странака дневно	3			Обука и провјера знања сваке двије године	3	
	Од 301 до 600 странака дневно	2			Дјелимична обука и провјера знања приликом редовног одржавања	2	
	Од 601 до 1.000 странака дневно	1			Иницијална обука и провјера знања само на примопредаји система или дораде или проширења	1	
	Више од 1.000 странака дневно	0,5			Без обуке запослених	0	

Образац за квантификацију мобилне експозитуре обвезника Закона који послују готовим новцем са детаљним описом – ФАКТОРИ УГРОЖЕНОСТИ

У1 Историја чињења кривичних дјела (КД)

Уколико је већ успјешно извршено кривично дјело у мобилној експозитури и има безбједносних пропустиа услед чега је већа вјероватноћа поновног чињења. Овај фактор угрожености има велик утицај на укупну угроженост у односу на успјешност чињења кривичних дјела и зато има највиши тежишни удео.

Тежишни удео овог фактора у односу на његов значај је 2,5, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Од пет КД или покушаја КД од почетка рада мобилне експозитуре – пет или више успјешних кривичних дјела или покушаја од почетка рада објекта.

Оцјена 4 – До четири КД или покушаја КД у три године – до четири успјешна кривична дјела или покушаја у претходне три године.

Оцјена 3 – До три КД или покушаја КД у двије године – три успјешна кривична дјела или покушаја у претходне двије године.

Оцјена 2 – До два КД или покушаја КД у двије године – два успјешна кривична дјела или покушаја прије двије године.

Оцјена 1 – КД или покушај КД прије двије и више година – успјешно кривично дјело или покушај прије двије и више година.

Оцјена 0 – Без КД – није било нити покушаја извршења кривичних дјела.

У2 Макролокација

У одређеним насељима (општина/градова), односно околним просторима (улицама, сусједним зградама и сл.) од штићеног објекта статистички је већи број кривичних дјела, па је и повећана могућност извршења кривичних дјела од мјеста у којима се крими-налне радње у том обиму не догађају. Под насељем, односно окол-ним простором се подразумева градско или сеоско насеље које покрива надлежна полицијска станица у којем се налази објекат штићења. Квантификација овог фактора заснива се на статистици чињења кривичних дјела у посљедњих годину дана и прикупљају се од полиције, осигураватеља или других поузданих извора ин-формација.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 2, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Висока угроженост – у околном простору у којем се налази штићени објекат у посљедњих годину дана извршено је више од десет кривичних дјела.

Оцјена 4 – Виша угроженост – у околном простору у којем се налази штићени објекат у посљедњих годину дана извршено је између шест и девет кривичних дјела.

Оцјена 3 – Средња угроженост – у околном простору у којем се налази штићени објекат у посљедњих годину дана извршено је између три и пет кривичних дјела.

Оцјена 2 – Нижа угроженост – у околном простору у којем се налази штићени објекат у посљедњих годину дана извршено је јед-но до два кривична дјела.

Оцјена 1 – Ниска угроженост – у околном простору у којем се налази штићени објекат у посљедњих годину дана није било кри-вичних дјела.

Оцјена 0 – Минимална угроженост – у околном простору у којем се налази штићени објекат у посљедњих годину дана није било нити покушаја кривичних дјела.

У3 Микролокација

Стандардни поступци у одређивању ризика намећу потребу одређивања комуникацијске повезаности простора у непосредној близини објекта и/или на путним прилазима до штићеног објек-та јер је могућност брзог удаљавања с мјеста догађаја од велике важности извршиоцу кривичног дјела. Квантификација својства микролокације одређују се са становишта саобраћајне повеза-ности.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 2, а оцјене од 0,5 до 5.

Оцјена 5 – Стамбено-пословна зона изврсно саобраћајно пове-зана – отвореност стамбеног и/или пословног насеља и приступ са све четири стране свијета.

Оцјена 4 – Стамбено-пословна зона добро саобраћајно повеза-на – отвореност стамбеног и/или пословног насеља и приступ са најмање три стране свијета.

Оцјена 3 – Стамбено-пословна зона примјерено саобраћај-но повезана – отвореност стамбеног и/или пословног насеља и приступ са најмање двије стране свијета.

Оцјена 2 – Стамбено-пословна зона лоше саобраћајно повеза-на – отвореност стамбеног и/или пословног насеља и приступ са само једне стране свијета.

Оцјена 1 – Стамбено-пословна зона врло лоше саобраћајно по-везана – отвореност стамбеног и/или пословног насеља и отежан приступ са само једне стране свијета.

Оцјена 0,5 – Пјешачка зона – без приступа возилима осим јавног превоза и специјалних возила.

У4 Величина мобилне експозитуре

У објектима мобилне експозитуре у којима се послује готовим новцем кривична дјела су предмет чињења нападача који их изводе без пуно припреме или организације, за разлику од већих објекта-у којима је по правилу већа количина новца и који се плански припремају. Такви већи објекти су с већим бројем просторија, што отежава извршиоцу доступност информације о смјештају сефова и уплатно-исплатних мјеста, броју лица, врстама заштите и сл., оте-жава извршење кривичног дјела и продужује његово трајање. У осталим објектима сигурносна логика је обрнута, односно што је објекат мањи, то је и мање угрожен за извршење кривичног дјела. Квантификација величине објекта зависи од његове укупне повр-шине унутар периметра штићења.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 3 до 5.

Оцјена 5 – Величина објекта – до 20 м².

Оцјена 4 – Величина објекта – од 21 м² до 50 м².

Оцјена 3 – Величина објекта – више од 50 м².

У5 Угрожене вриједности у мобилној експозитурни

За већину извршилаца кривичних дјела битна је количина нов-ца у мобилној експозитурни с обзиром на то да се ризик пореди с висином вриједности до које чињењем могу доћи или вриједности која се може уништити вандализмом. Квантификација овог факто-ра зависи од висине вриједности објекта мобилне експозитуре и имовине, те броја угрожених лица у објекту који се при чињењу кривичног дјела у објекту могу затећи.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Вриједност имовине и ризик за лица – више од 500.001 КМ.

Оцјена 4 – Вриједност имовине и ризик за лица – од 150.001 КМ до 500.000 КМ.

Оцјена 3 – Вриједност имовине и ризик за лица – од 50.001 КМ до 150.000 КМ.

Оцјена 2 – Вриједност имовине и ризик за лица – од 5.001 КМ до 50.000 КМ.

Оцјена 1 – Вриједност имовине и ризик за лица – до 5.000 КМ.

Оцјена 0 – Вриједност имовине и ризик за лица – безготовин-ско пословање.

У6 Организација простора

Организација простора унутар мобилне експозитуре или орга-низација унутар штићеног периметра може извршиоцу знатно оте-жати снажање у простору, продужити вријеме чињења и отежати приступ новцу. Угроженост је већа када постоји само један једин-ствен простор или објекат, а квантификација овог фактора зависи од броја функционално издвојених простора унутар једног објекта – мобилне експозитуре или броја функционално издвојених обје-ката у унутар штићеног периметра.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 2 до 5.

Оцјена 5 – Једна просторија.

Оцјена 4 – Два функционално одвојена простора.

Оцјена 3 – Три функционално одвојена простора.

Оцјена 2 – Четири и више функционално одвојених простора.

У7 Број радних мјеста с готовим новцем

Појам радног мјеста с готовим новцем подразумева радно мјесто гдје се обављају уплатно-исплатне трансакције. Број рад-них мјеста повећава могућност напада због веће приступачности новцу. Наиме, што је мањи број радних мјеста, више је новца на једном мјесту и постоји могућност његовог бржег одношења.

Статистички гледано, пословнице с више запослених су мање угрожене. Одговарајуће безбједно чување новца у благајнама или другим заштићеним просторима смањује угроженост таквих рад-них мјеста. Квантификација овог фактора зависи од броја радних мјеста, односно постојања или непостојања одговарајућег скла-диштења новца.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 1 до 5.

Оцјена 5 – Једно радно мјесто без безбједног чувања новца.

Оцјена 4 – Два и више радних мјеста без безбједног чувања новца.

Оцјена 3 – Једно до два радна мјеста са безбједним чувањем новца.

Оцјена 2 – Три до пет радних мјеста са безбједним чувањем новца.

Оцјена 1 – Више од пет радних мјеста са безбједним скла-диштењем новца у одвојеном простору.

У8 Доступност новца

Циљ извршиоца није увијек само новац на уплатно-исплатном мјесту већ и новац ускладиштен у касама или другим просторима за чување. Исто тако, вриједности представљају и рачунари с по-дацима, скупочјена техничка и друга опрема, гориво и др. Стога је доступност тих простора за чување битан параметар процјене угрожености објекта, посебно од организованог напада. На угро-женост значајно утиче видљивост тих простора из простора стра-нака или мјеста с више препрека у просторијама које нису свима доступне. Доступност вриједностима квантификује се зависно од квалитета смјештаја, могућности опсервације и броју и тежини препрека на путу до њих.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1, а оцјене од 1 до 5.

Оцјена 5 – Каса или сеф у видном пољу, без посебног простора за смјештај и препрека уз могућност несметаног осматрања.

- Оцјена 4 – Каса или сеф налази се у видном пољу, с препреком.
- Оцјена 3 – Каса или сеф скривен и не налази се у видном пољу, без препрека.
- Оцјена 2 – Каса или сеф скривен и не налази се у видном пољу, учвршћен за подлогу или тежином неутуђив.
- Оцјена 1 – Каса или сеф у скривеној просторији, учвршћени с више препрека.

У9 Врста механичких препрека у пословању готовим новцем

На ризик извршења кривичног дјела утиче број и квалитет препрека које треба савладати како би се дошло до новца, посебно на уплатно-исплатним мјестима, односно спријечила друга кривична дјела као што су вандализам, саботаже и др. Особине препрека, као што су разне оградe и чврсти непробојни зидови, те касе, знатно доприносе безбједности. Квантификација овог фактора зависи од врста препрека и начина складиштења новца.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Ниски пултови са касама са отварањем путем нумеричких шифри отварања.

Оцјена 4 – Високи пултови са касама са отварањем путем нумеричких шифри отварања.

Оцјена 3 – Ниски пултови са касама са временским одгајањем отварања.

Оцјена 2 – Високи пултови са касама са временским одгајањем отварања.

Оцјена 1 – Пословање новцем иза дјелимично непробојних зидова.

Оцјена 0 – Пословање новцем и иза непробојних зидова.

У10 Просјечни дневни број странака

Мобилна експозитора која у једном дану има велики број странака је мање угрожена јер извршиоци по правилу бирају објекте с мањим бројем људи или када у објектима нема никога осим особља. Квантификација овог фактора угрожености зависи од просјечног дневног броја странака у мобилној експозитори.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 0,5, а оцјене од 0,5 до 5.

- Оцјена 5 – Мање од 50 странака дневно.
- Оцјена 4 – од 51 до 100 странака дневно.
- Оцјена 3 – од 101 до 300 странака дневно.
- Оцјена 2 – од 301 до 600 странака дневно.
- Оцјена 1 – од 601 до 1.000 странака дневно.
- Оцјена 0,5 – више од 1.000 странака дневно.

Образак за квантификацију мобилне експозитуре која послује готовим новцем – ФАКТОРИ БЕЗБЈЕДНОСТИ

Б1 Физичка заштита

Присутност припадника обезбјеђења на мобилној експозитори може у одређеним околностима бити битан фактор безбједности. То се прије свега односи на квалитетну припремљеност, обученост, опремљеност, увјеканост и мотивисаност радника привредног друштва за обезбјеђење који користећи оружје те боравећи на оптималним мјестима у објекту прати догађања и у случају покушаја извршења кривичних дјела реагује на законом прописан начин користећи прописана овлашћења. Квантификација овог фактора одређује се на основу броја, опремљености и услова рада припадника обезбјеђења на мобилној експозитори. Квантификација овог фактора безбједности зависи од броја, смјештаја, опремљености и квалитета оспособљености припадника обезбјеђења.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 2,5, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Два и више припадника обезбјеђења са оружјем, боље оспособљености, на локалном мјесту надзора у мобилној експозитори, односно припадника обезбјеђења у униформи с видно истакнутом легитимацијом, кратким ватреним оружјем за самоодбрану и напад на извршиоца, боље оспособљености, лоцирани у засебном контролном положају у мобилној експозитори. Боља оспособљеност подразумијева припадника обезбјеђења између 25 и 40 година, високе психофизичке спреме, високих резултата обуке и периодичног гађања ватреним оружјем с додатном мотивацијом (могућност напредовања, додаци на лична примања и др.).

Оцјена 4 – Један припадник обезбјеђења с оружјем, боље оспособљености, на локалном мјесту надзора у мобилној експозитори, односно припадник обезбјеђења у униформи с видно истакнутом легитимацијом, кратким ватреним оружјем за самоодбрану и напад на извршиоца, боље оспособљености, лоциран у посебно контролном положају у мобилној експозитори. Боља оспособљеност подразумијева припадника обезбјеђења између 25 и 40 година, ви-

соке психофизичке спреме, високих резултата обуке и периодичног гађања ватреним оружјем с додатном мотивацијом (могућност напредовања, додаци на лична примања и др.).

Оцјена 3 – Два и више припадника обезбјеђење са оружјем, боље оспособљености, односно припадник обезбјеђења у униформи с видно истакнутом легитимацијом, кратким ватреним оружјем за самоодбрану и напад на извршиоца, лоцирани на видном мјесту у мобилној експозитори. Боља оспособљеност подразумијева припадника обезбјеђења између 25 и 40 година, високе психофизичке спреме, високих резултата обуке и периодичног гађања ватреним оружјем с додатном мотивацијом (могућност напредовања, додаци на лична примања и др.).

Оцјена 2 – Два и више припадника обезбјеђења са оружјем, односно припадник обезбјеђења у униформи с видно истакнутом легитимацијом, кратким ватреним оружјем за самоодбрану, лоцирани на видном мјесту у мобилној експозитори, примарно превентивно дјеловање.

Оцјена 1 – Један припадник обезбјеђење са оружјем, односно припадник обезбјеђења у униформи с видно истакнутом легитимацијом, кратким ватреним оружјем за самоодбрану, лоциран на видном мјесту у мобилној експозитори, примарно превентивно дјеловање.

Оцјена 0,5 – Један припадник обезбјеђења без оружја или стални или повремено обилазци мобилне експозитуре од припадника обезбјеђења (интервенције) – припадници обезбјеђења обилазе мобилне експозитуре према сталном или повременом распореду.

Оцјена 0 – Без припадника обезбјеђења – без физичке заштите.

Б2 Брзина интервенције припадника обезбјеђења или полиције

Близина полицијске станице, односно брзина полицијске патроле или интервенције привредног друштва за обезбјеђење лица и имовине од мобилне експозитуре директно утиче на брзину интервенције по извршењу кривичног дјела. Довољно брза интервенција може надокнадити присутност припадника обезбјеђења на мобилној експозитори ако остале примјењене мјере омогућују поуздану дојаву препада или провале и онемогућавају извршиоцу или временско одгађање приступа новцу. Квантификација овог фактора безбједности зависи од времена доласка до мобилне експозитуре након дојаве.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 2, а оцјене од 0 до 5.

- Оцјена 5 – Интервентно лице на мобилној експозитори.
- Оцјена 4 – Интервенција за мање од 5 мин.
- Оцјена 3 – Интервенција до 10 мин.
- Оцјена 2 – Интервенција за 11 до 15 мин.
- Оцјена 1 – Интервенција за 16 до 20 мин.
- Оцјена 0,5 – Интервенција за 21 до 30 мин.
- Оцјена 0 – Интервенција за више од 30 мин.

Б3 Механичка заштита

Механичка заштита подразумијева разне механичке препреке због чијих се савладавања онемогућава или отежава и продужује неопходно вријеме приступа новцу. Што је број препрека већи и што су оне чврше и механички јаче, извршиоцу треба више времена за извршење кривичног дјела. Квантификација овог фактора безбједности зависи од квалитета механичке заштите.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 2, а оцјене од 0,5 до 5.

Оцјена 5 – Складиштење новца иза непробојних зидова – највиши ниво заштите, уређење радног простора на начин да се механичким противбалистичким зидовима одваја од простора странака најбоља је механичка заштита лица и имовине, а оптимална безбједност се постиже поштовањем радних и безбједносних процедура.

Оцјена 4 – Противпровална врата на улазу у мобилну експозитору и простор за смјештај вриједности, решетке или противпровалне фолије на стаблима, металне касе – висок ниво заштите с наведеном механичком заштитом.

Оцјена 3 – Противпровална врата на улазу у простор за смјештај новца и металне касе – виши ниво заштите који подразумијева металне касе и друга средства складиштења у засебној просторији на којој су противпровална врата.

Оцјена 2 – Противпровална врата на улазу у мобилну експозитору и/или металне касе – средњи ниво заштите с противпровалним вратима на улазу у мобилну експозитору или металном касом с механичким закључавањем.

Оцјена 1 – Складиштење новца у металне касе – нижи ниво заштите новца складиштењем у металне касе с механичким закључавањем.

Оцјена 0,5 – Складиштење новца у канцеларијске ормаре или ладичаре - минимална заштита складиштењем у обичне дрвене ормаре или ормаре с ладикама без могућности закључавања или са закључавањем путем обичне цилиндричне браве.

Б4 Организацијске мјере

Једну од важних мјера заштите представљају и организационе мјере, односно постојање и одговарајућа примјена (писаних) процедура за понашање запослених у редовним радним задацима, при манипулацији готовим новцем и њиховој дистрибуцији, руковању уређајима и системима техничке заштите, заштити појерљивих података те у случајевима извршења кривичних дјела. Квантификација овог фактора зависи од количине и примјене прописаних процедура за поступање.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Процедуре за понашање запослених при редовним радним задацима подразумијевају уобичајене радне поступке утврђене описом радног мјеста.

Оцјена 4 – Процедуре при манипулацији готовим новцем подрацимијевају поступање с благајничким максимумима, смањење количине новца у мобилној експозитури.

Оцјена 3 – Процедуре за понашање при дистрибуцији новца унутар и изван објекта мобилне експозитуре подразумијевају дефинисање одговорних особа за пренос и дефинисање пута новца, врсте чувања, количине новца, времена, трајања и др.

Оцјена 2 – Процедуре за руковање уређајима и системима техничке заштите подразумијевају обавезу запослених да исправно рукују и користе систем техничке заштите ради смањења лажних дојава и кварова на системима те за заштиту појерљивих података који се односе на руковање појерљивим документима и информатичким подацима, шифрама заштите и безбједним складиштењем.

Оцјена 1 – Процедуре за руковање уређајима и системима техничке заштите подразумијевају обавезу запослених да исправно рукују и користе системе техничке заштите.

Оцјена 0 – Основне процедуре затварања и закључавања врата, соба, ормара и других спремишта с новцем.

Б5 Противпровални/противпрепадни систем

Квалитет и покривеност мобилне експозитуре системом противпрепадне заштите утиче на смањење угрожености јер запослени могу брзо дојавити покушај напада на мобилну експозитуру, односно омогућена је рана детекција и дојава. Исто тако, квалитет и покривеност системом противпровалне заштите омогућава независну дојаву путем разних јављача у мобилној експозитури и омогућава брзу интервенцију припадника обезбјеђења и полиције. Квантификација овог фактора зависи од квалитета и квантитета система.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 0,5 до 5.

Оцјена 5 – Радна мјеста са тастерима/шинама, контрола приступа са шифрама присиле, шифре насилног отварања благајне или касе, просторни и магнетни јављачи, систем блокаде врата.

Оцјена 4 – Радна мјеста са тастерима/шинама, контрола приступа са шифрама присиле, шифре насилног отварања благајне или касе, просторни и магнетни јављачи.

Оцјена 3 – Радна мјеста са тастерима/шинама, контрола приступа са шифрама присиле, просторни и магнетни јављачи.

Оцјена 2 – Радна мјеста са тастерима/шинама, просторни и магнетни јављачи.

Оцјена 1 – Само радна мјеста с новцем имају противпрепадни тастер или шину са дојавом.

Оцјена 0,5 – Само противпровални систем с јављачима са просторном заштитом и звучном дојавом без противпрепадног система.

Оцјена 0 – Без противпровалног и противпрепадног система.

Б6 Контрола приступа

Примјена контроле приступа продужава вријеме доласка до мјеста на којима се чува већа количина новца, што ће одвратити извршиоца или му увелико отежати извршење кривичног дјела. За ефикасну контролу приступа постоји низ предуслова, као што је организација простора, квалитет уграђених система заштите, придржавање процедура и могућност интеграције са системом противпровале и противпрепада с циљем слања дојаве о могућим насилним отварањима, кваровима или непридржавању процедура. Квантификација овог фактора зависи од квалитета система.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Надзиран и услован улаз у мобилну експозитуру – потпуно надзиран и услован улаз путем читача на улазним/изла-

зним вратима, шифрама приступа појединим просторијама, касама и кључевима и др.

Оцјена 4 – Више врата с контролом приступа са interlockingом до улаза у штићени простор с временском блокадом отварања касе – могуће је доћи путем више врата с контролом приступа и interlocking системом отварања, те временским одлагањем отварања касе.

Оцјена 3 – Више врата с контролом приступа са interlockingом до улаза у штићени простор – могуће је доћи путем више врата с контролом приступа и interlocking системом отварања.

Оцјена 2 – Контрола приступа од двоје или више врата до улаза у штићени простор – више врата до мјеста у којем је смјештен новац.

Оцјена 1 – Контрола приступа на улазу у простор с новцем – неки од начина контроле приступа новца.

Оцјена 0 – Без контроле приступа – на мобилној експозитури не постоји систем контроле приступа.

Б7 Видео-надзор

Систем видео-надзора има намјену одвраћања, отежавања и идентификације извршиоца. Покривање битних мјеста у/или изван мобилне експозитуре као што су уплатно–исплатно мјесто, просторије с касом, покривање пута новца и примопредаје новца, улази и излази из мобилне експозитуре, покривање мртвих углова вањског периметра и сл. увелико помаже у остварењу функције видео-надзора. Одговарајући број и смјештај те квалитет система произлази из намјене и величине штићеног објекта. Квантификација овог фактора зависи од квалитета и функционалности система.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1,5, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Одговарајући број камера у односу на простор, одговарајућа резолуција у односу на функцију камера, максимална покривеност вањског и унутрашњег периметра, квалитетан снимач заштићен од отуђења – потпуна функционалност система.

Оцјена 4 – Одговарајући број камера, њихова резолуција и покривеност вањског и унутрашњег периметра; снимач није заштићен од отуђења – камере су задовољавајуће резолуције и покривају максимално унутрашњи и/или вањски периметар штићеног објекта, али снимач није заштићен од отуђења или уништења.

Оцјена 3 – Одговарајући број камера и њихова резолуција; недовољна покривеност вањског и/или унутрашњег периметра – камере су задовољавајуће резолуције, али не покривају у потпуности унутрашњи и/или вањски периметар штићеног објекта.

Оцјена 2 – Одговарајући број камера, слабије резолуције од идентификације – камере покривају вањски и унутрашњи периметар, али квалитет снимака не одговара резолуцији идентификације.

Оцјена 1 – Неодговарајући број камера и/или лош квалитет снимака – у објекту се налази одређен број камера који не покрива у потпуности унутрашњи и/или вањски периметар објекта и/или је прегледом снимака утврђено да је квалитет лош и не задовољава функцију идентификације особа.

Оцјена 0 – Без видео-надзора – у штићеном објекту није инсталиран систем видео-надзора.

Б8 Интеграција и централизација

Међусобна интеграција система заштите, као и његова интеграција с осталим системима у мобилној експозитури, повећава дјеловање појединог система заштите. Интеграција повезана с централизацијом омогућава централном дојавном систему брзу информацију о догађају у мобилној експозитури. Повезивање свих система путем ТЦП/ИП протокола комуникације (информатизација интеграције и дојаве) омогућава бржу дојаву и стални надзор комуникације. Осим сигнала провале/препада, интегрише се и сигнал с контроле приступа и видео-надзора, те пословно-информатичког система (time касе). Квантификација овог фактора зависи од степена интеграције и успостављене централизације система.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Интеграција свих система заштите и пословно-информатичких система уз дојаву.

Оцјена 4 – Интеграција два и више система заштите с дојавом.

Оцјена 3 – Интеграција два система заштите с дојавом.

Оцјена 2 – ТЦП/ИП дојава препада и провале.

Оцјена 1 – Дојава препада или провале.

Оцјена 0 – Без интеграције.

Б9 Динамичка процјена угрожености и осавремењивање мјера заштите

Динамичка процјена угрожености омогућава да се за сваку мобилну експозитуру, појединачно и динамички у складу са промјенама у мобилној експозитури и њеној околини осавремене и допу-

не параметри угрожености и омогуће додатне или другачије мјере заштите. Што је чешће осавременјавање и израда савременија процјене угрожености, то је заштита објекта прилагођена промијењеним условима, а тиме и повећана безбједност објекта. Параметри који утичу на потребу израде динамичке процјене угрожености су угроженост према величини пословнице, динамици рада, количини новца у пословници, савјесности и поштивању процедура запослених, квалитету писаних процедура, покушајима напада, појави криминалитета у насељу, граду или општини, времену и квалитету интервенције припадника обезбјеђења и полиције, изложености локације, квалитету и величини система заштите и друго. Квантификација овог фактора безбједности зависи од квалитета процеса израде процјена угрожености.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 1, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Динамичка процјена угрожености по потреби или најмање сваких шест мјесеци.

Оцјена 4 – Процјена угрожености сваке године.

Оцјена 3 – Процјена угрожености сваке двије године.

Оцјена 2 – Процјена угрожености након пет година.

Оцјена 1 – Процјена угрожености након штетног догађаја.

Оцјена 0 – Процјена угрожености само код уградње система.

Б10 Обука и провјера знања корисника система заштите

Обука запослених и других корисника и провјера њиховог знања и увјежбаности у коришћењу система заштите и у осталим процедурама од велике је важности за њихову безбједност, као и за безбједност клијената, те заштиту новца уштићеном објекту. Чешће обуке и позитивни резултати провјере знања и увјежбаности повећавају ниво безбједности. Квантификација овог фактора безбједности зависи од нивоа знања корисника, а мјери се учесталашћу обука и провјере знања.

Тежишни удио овог фактора у односу на његов значај је 0,5, а оцјене од 0 до 5.

Оцјена 5 – Обука и провјера сваких шест мјесеци или чешће.

Оцјена 4 – Обука и провјера сваке године.

Оцјена 3 – Обука и провјера сваке двије године.

Оцјена 2 – Дјелимична обука и провјера приликом редовног одржавања.

Оцјена 1 – Иницијална обука и провјера само на примопредаји, доради или проширењу система.

Оцјена 0 – Без обуке запослених.
